

Postanowienie z dnia 13 maja 2004 r.

II UZ 13/04

Kasacja, w której ubezpieczony domaga się - przez uwzględnienie spornych okresów składkowych i nieskładkowych - przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), w miejsce emerytury przyznanej na podstawie art. 28 tej ustawy, przysługuje bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Beata Gudowska (sprawozdawca), Zbigniew Myszkowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 maja 2004 r. sprawy z wniosku Anny P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - Oddziałowi w W. o emeryturę, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 5 grudnia 2003 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2002 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu oddalił odwołanie Anny P. od decyzji Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiocie odmowy przyznania jej prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 2 października 2003 r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji oraz poprzedzającą go decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury po ustaleniu stażu ubezpieczenia wynoszącego 18 lat, 5 miesięcy i 25 dni i spełnieniu warunków określonych w art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm., obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353). Dalej idącą apelację oddalił, gdyż nie uwzględnił okresu od dnia 1 stycznia 1941 r. do dnia

1 października 1945 r., ani jako okresu pracy przymusowej, ani jako okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

W kasacji ubezpieczona wносиła o uwzględnienie spornego okresu jako składkowego i przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazała kwotę 7.200 zł.

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2003 r. Sąd Apelacyjny odrzucił kasację jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, niższą niż określona w art. 392¹ zdanie pierwsze k.p.c.

W zażaleniu ubezpieczona wniosła o uchylenie postanowienia, zarzucając, że Sąd drugiej instancji błędnie zakwalifikował przedmiot kasacji jako żądanie zmiany wysokości świadczenia. Podniosła, że przyznano jej emeryturę na podstawie art. 28 tej ustawy, przy stażu piętnastoletnim, podczas gdy od początku wykazywała dwudziestoletni okres ubezpieczenia, który - w jej ocenie - stanowił o prawie do emerytury z art. 27 ustawy o emeryturach i rentach, i nadal takiej emerytury się domaga. Przedmiotem zaskarżenia nie jest więc wysokość przyznanego świadczenia, lecz prawo do emerytury innej, niż przyznana. Wywodziła, że kasacja jest dopuszczalna bez względu na wskazaną wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 392¹ § 1 k.p.c., o dopuszczalności kasacji w sprawach o prawa majątkowe przesądza wartość przedmiotu zaskarżenia, zarówno gdy chodzi o świadczenie, jak o ustalenie czy o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego. Od tej zasady - w zdaniu drugim przytoczonego przepisu - przewidziane są wyjątki dla spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych. W sprawach, które dotyczą przyznania i wstrzymania emerytury lub renty lub objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, kasacja przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sprawą o przyznanie emerytury jest sprawa, w której zgłoszono roszczenie o ustalenie prawa do świadczenia, które wynika ze spełnienia wymagań określonych w konkretnym przepisie ustawy z zakresu prawa ubezpieczenia społecznego. Z nabyciem prawa do emerytury określonej w tym właśnie przepisie wiążą się różne skutki, sprowadzone nie tylko do wysokości świadczenia.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu było ustalenie prawa do emerytury wcześniejszej przysługującej ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycz-

nia 1949 r., które mogło wynikać zarówno z art. 27, jak też z art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, ubezpieczona przez ukończenie 60 roku życia i udowodnienie 15 lat okresów składkowych i nieskładkowych, spełniła warunki przewidziane w art. 28 ustawy. Nie spełniła jednak warunków dla nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 27 ustawy, który wymaga wykazania 20 lat ubezpieczenia, i tego właśnie, a nie wysokości emerytury, zależnej od stażu ubezpieczenia, dotyczy część oddalająca wyroku. Emerytura oparta na art. 27 ustawy jest innym świadczeniem niż wynikające z art. 28. Odróżnia je przede wszystkim to, że - zgodnie z art. 54 ustawy - emerytura wynikającej z art. 28 nie podwyższa się do kwoty emerytury najniższej, natomiast ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego, na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53 ustawy.

W konsekwencji skarżąca ma interes prawny w tym, by jej prawo do emerytury opierało się na innej podstawie prawnej niż przyjęta w niedostatecznie korzystnym dla niej wyroku. Dążąc do tego żąda przyznania prawa do innej emerytury, co czyni jej kasację dopuszczalną bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji (art. 393¹⁸, art. 393¹⁹ k.p.c. w związku z art. 386 § 1 i art. 397 § 2 k.p.c.).

=====